

nak s utóbb Szegednek várparancsnoka volt. A nemzeti harcban kevés része volt, mégis golyó általi halálra ítélték.

Desseffy Arisztó, a nemzeti harcosok közé lépve, utóbb kitűnő lovassági tábornokká Felsőmagyarországban hadtestparancsnokká lett. A haditörvényszék akasztófára ítélte, mit azonban Háynau agyonlövésére változtatott.

„Ugyanezen napon Pesten az „Ujépület“ udvarán agyonlövettet *gróf Batthyány Lajos*, az első felelős független magyar miniszterium elnöke.“

A magyar mult.

A magyar, mikor multja felé fordul, nemcsak emlékezni akar, hanem tanulni is. A magyar mult visszatérő mult. Helyzetei és példái tanulságosak a jelenben is, eszméltetők s helyes tettekre indítók. Mikor a multba nézünk, nem azért tesszük, mintha félnénk a jelentől, s nem azért, mintha nem tudnánk, hogy fiatal nép a jövőt akarja elsősorban s programmot vár, nemcsak emlékezést. Ha mégis emlékezünk, azért van csupán, hogy helyesebb utat találhassunk a jövőnek, multtal nemesíthessük a jelent.

Mit lehetne várni az olyan nemzettől, mely elfelejtkezik nagyjairól, vértanúiról? Mit lehetne várni az olyan néptől, mely elfeledkezik azokról, akik számára az életet megőrizték és magyarabbá és gazdagabbá tették? Mit lehetne várni az olyan fiútól, aki hálátlan az örökhatyó apával szemben?

Az olyan nemzet, mely megtagadja a hagyományt, elveszti a jövőt. Nagy erő van az ősök esontjaiban és a holtak írásában, sok tanulság és sok tanítás. Nem lehet igazán jó ítélete a magyar jövőről annak, aki nem ismeri a magyar multat.

ISTEN HOZZÁD!

Bércről visszánéz a vándor,

Vígan int kies hazája,

Ott mosolyg a rónatáj,

De a messze távozóinak

Szíve vérzik, szíve fáj;

Zeng felé a búcsúszó:

„Isten hozzád, bujdosó!“

Bérc alatt áll völgyek árnyán,

Csak felhőket lát honából,

Elmerült a rónatáj:

Amde búja nem maradt el,

Szíve gyászol, szíve fáj;

Zeng felé a távol szó:

„Isten hozzád, bujdosó!“

Bérc és völgy is elmaradtak,

Felhőt sem lát már honából,

Ábrándkép a rónatáj:

Búja, mint az ég, kíséri,

Szíve vérzik, szíve fáj:

Mély keservvel zeng szava:

„Isten hozzád, szép haza!“ —

Mulnak évek, fúrte ősz már,

Elfeledte rég hazája:

Am a kedves rónatáj

Sírig képben él előtte,

Szíve gyászol, szíve fáj:

S a halónak végszava:

„Isten hozzád, szép haza!“

(*Bajza József.*)